

Comité Hoorn

HERINNEREN OM NIET TE VERGETEN

Beleidsplan 2026 van Stichting Het Hoorns Comité 1940-1945

Voor u ligt het beleidsplan 2026 van Stichting Het Hoorns Comité 1940-1945, kortweg Comité 40-45 Hoorn.

WIE ZIJN WE?

Stichting Het Hoorns Comité 1940-1945, is opgericht in 1991. Tot de initiatiefnemers behoorde onder andere wijlen Truus Menger, landelijk bekend verzetsvrouw, beeldend kunstenaar en inwoner van Westfriesland.

ONZE MISSIE

Het comité stelt zich ten doel om de gebeurtenissen in Hoorn tijdens de Tweede Wereldoorlog blijvend in herinnering houden. Opdat we niet vergeten en leren van onze geschiedenis. De invloed van de oorlog is, ook tachtig jaar later, voor nieuwe generaties nog niet voorbij. De komst van oorlogsvluchtelingen en nieuwe Nederlanders doen ons eens te meer beseffen dat leven in vrede en vrijheid geen vanzelfsprekende zaak is. De stichting probeert bij haar activiteiten dan ook steeds een link te leggen met de actualiteit.

ONZE ORGANISATIE

Het bestuur

Per 1 januari 2026 bestaat het bestuur acht personen: vier mannen en vier vrouwen. Daarnaast heeft ons bestuur acht werkgroepen, alle met een bestuurlijk trekker en een of meer betrokken buitenstaanders.

Van links naar rechts: Sandra Boes, Gerard Braas, Alien Alberts, Kees Hoogendijk, Louise Snel, Stefan Donga en Christa van Hees. Op de foto ontbreekt Léon Schaaf.

(Foto: Hélène de Bruijn fotografie)

Het bestuur bestaat uit de volgende personen: Gerard Braas (voorzitter), Alien Alberts (vicevoorzitter), Kees Hoogendijk (secretaris), Stefan Donga (penningmeester), Sandra Boes, Christa van Hees, Leon Schaaf en Louise Snel.

Ereleden zijn: Truus Menger (verzetsvrouw en medeoprichter van het comité) en Eddy Boom (die in 2024 na zeventien jaar voorzitterschap afscheid nam van het comité).

Werkgroepen

Per 1 januari 2026 kent Comité 40-45 Hoorn acht werkgroepen:

- ✓ Stille tocht en dodenherdenking
- ✓ Educatie
- ✓ Expositie
- ✓ Historisch onderzoek WO2
- ✓ Monumenten WO2
- ✓ Open Joodse Huizen|Huizen van verzet
- ✓ Website oorloginhoorn.nl
- ✓ Communicatie

Onze werkgroepen

1. *Stille tocht en dodenherdenking*

De werkgroep Stille tocht en dodenherdenking, bestaat uit voorzitter Gerard Braas en secretaris Kees Hoogendijk.

2. *Educatie*

De werkgroep Educatie bestaat uit de volgende personen: Alien Alberts (voorzitter), Leon Schaaf (secretaris en gastdocent), Wil Eiting (gastdocent), Bettie van de Griend (gastdocent), Nico van der Gulik (gastdocent), Christa van Hees (gastdocent), Anka-Mirjam Hoogland (gastdocent), Simon Laan (gastdocent), en Heleen Walburg (voortgezet onderwijs).

3. *Expositie*

In de werkgroep Expositie zitten de volgende personen: Gerard Braas (voorzitter), Nanska van de Laar en Léon Schaaf.

4. *Monumenten WO2*

De werkgroep bestaat uit Christa van Hees (voorzitter), Gerard Braas en Kees Hoogendijk

5. *Open Joodse Huizen|Huizen van verzet*

De organisatie van Open Joodse Huizen|Huizen van verzet is in handen van Sandra Boes (voorzitter) en Christa van Hees.

6. *Website Oorlog in Hoorn*

De content voor de website wordt verzorgd door Christa van Hees in samenwerking met Gerard Braas. De technische invulling van de website en de vormgeving gebeurt door

Bootspat Media. Voor de app met een speurtocht en wandeling langs oorlogsmonumenten wordt gebruik gemaakt van Webcomp.

7. Werkgroep Historisch onderzoek WO2

De werkgroep Historisch onderzoek WO2 gaat in januari 2026 van start en kent de volgende leden: Gerard Braas (trekker), Christa van Hees en Loes Stam.

8. Communicatie

De werkgroep Communicatie is verantwoordelijk voor de algehele publiciteit (flyers, posters, advertenties), perscontacten en sociale media. De werkgroep is als volgt samengesteld: Christa van Hees (perscommunicatie en website), Arwin Rood (vormgeving) en Louise Snel (sociale media en PR).

FINANCIËN:

Penningmeester Stefan Donga is verantwoordelijk voor de begroting en rekening. Voor sponsoring is Alien Alberts het aanspreekpunt.

WAT DOEN WE IN 2026?

Stille Tocht en dodenherdenking

Jaarlijks terugkerend vanaf de oprichting in 1991 is de Stille Tocht op 4 mei, gevolgd door een herdenkingsbijeenkomst bij de Grote Kerk. Leidraad voor de Stille Tocht zijn de kunstwerken “De vier handen”. Deze zijn gemaakt door de landelijk bekende verzetsvrouw en kunstenares (wijlen) Truus Menger.

Op de dag zelf legt het comité bloemen bij de belangrijkste oorlogsmonumenten in Hoorn en bij de graven van verzetslieden.

De tocht eindigt met een kranslegging bij het oorlogsmonument op het Kerkplein.

Tijdens de dodenherdenking wordt door steeds wisselende personen een 4-mei toespraak gehouden. Het streven is om deze afwisselend door een man of vrouw te laten uitspreken.

In 2026 willen we de dodenherdenking meer cachet geven.

Theater na de Dam

Na de Stille Tocht volgde tot 2025 traditiegetrouw het 4-mei concert in de Oosterkerk. In het lustrumjaar 2025 is dit 4 mei-concert vervangen door een groots 5-mei concert. In 2026 werken we voor het avondprogramma van 4 mei samen met de lokale organisatie van Theater na de Dam met een dansvoorstelling. Deze wordt voor het eerst gehouden in de Oosterkerk in plaats van in De Boterhal, om meer bezoekers in de gelegenheid te stellen de voorstelling bij te wonen.

In 2024 maakte De Dansonderneming de voorstelling NELLY over verzetsvrouw Nelly de Haan (foto Benno Ellerbroek)

De dansgroep De Dansonderneming o.l.v. choreografe Nanska van der Laar verzorgt in 2026 een voorstelling over verzetsvrouw Henny Trigallez-Schat. De voorstelling HENNY wordt de vierde in een reeks over Hoornse verzetsvrouwen.

Programma verder in 2026

Ieder jaar stelt het comité een programma op dat zich richt op inwoners van alle leeftijden, in het bijzonder op de jeugd. Dit zijn onze plannen en activiteiten voor 2026.

Educatie

- ✓ Het geven van gastlessen gericht op wat zich in de Tweede Wereldoorlog in Hoorn afspeelde door leden van de werkgroep Educatie. De lessen zijn beschikbaar voor álle Hoornse basisscholen die dat willen en gericht op de groepen 7 en/óf 8.
- ✓ De mogelijkheid voor scholen om een oorlogsmonumenten in de gemeente Hoorn te adopteren.
- ✓ Het aanbieden van digilessen voor het basisonderwijs via de website oorloginhoorn.nl.
- ✓ Het actief promoten van een digitale speurtocht voor de leeftijdsgroep 10-14 jaar langs negen oorlogsmonumenten.
- ✓ Het geven van advies en bijstand aan scholen voor voortgezet onderwijs.
- ✓ Het onder de aandacht brengen van de historische roman *De zwarte bruid-De twee bruiloften van Elsje en Leo* als geschikt boek voor de leeslijst Nederlands voor eindexamenkandidaten in het voortgezet onderwijs.

In 2026 streven we ernaar het aantal scholen dat een monument heeft geadopteerd (nu:18) verder uit te breiden. Daarnaast is voor alle scholen die een monument adopteren op de website meer informatie te vinden over “hun” monument.

Gastdocent Bettie van de Griend tijdens een van de gastlessen.

Expositie Vrouwen van Verzet – Kunst als herinnering

Jaarlijks vindt in de weken rond 5 mei in De Boterhal een expositie plaats rond het thema *Hoorn bezet en bevrijd*. In 2026 werkt het comité samen met Kunstenaarsvereniging De Boterhal e.o. aan de expositie *Vrouwen van Verzet – Kunst als herinnering*. De tentoonstelling verbindt de verhalen van vrouwelijke verzetsstrijders uit Hoorn met hedendaagse kunst van vrouwelijke kunstenaars van Kunstenaarsvereniging Hoorn e.o.

De expositie laat in foto's en teksten de geschiedenis zien van de Hoornse verzetsvrouwen Truus Menger, Aaf Dell, Dieuw van Vliet, Trien de Haan, Nellie de Haan, Odile Moereels, Henny Schat en Lies Langereis. Vrouwelijke kunstenaars tonen nieuw werk over vrijheid en emancipatie, geïnspireerd door de verhalen van de Hoornse verzetsvrouwen.

Open Joodse Huizen|Huizen van verzet

Vanaf 2016 is Hoorn een van de deelnemers aan het landelijk programma Open Joodse Huizen|Huizen van Verzet. Dit is een jaarlijks terugkerend programma van sprekende herdenkingen op tien tot twaalf adressen. Vertellers, bezoekers én bewoners delen verhalen in huizen waar Joden of verzetslieden woonden en werkten vóór, tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog.

Sinds enkele jaren worden deze vertellingen zoveel mogelijk door getuigen van de gebeurtenissen of nabestaanden verteld.

In 2026 wordt het evenement voor het eerst op zaterdag gehouden en wel op zaterdag 2 mei. Hiermee wil het comité ook belangstellenden die doordeweeks werken in de gelegenheid stellen om de vertellingen bij te wonen.

In 2025 vertelden Marjolein en Hans Stuijffbergen in de woning Koepoortsweg 16 over de verzetsdaden van hun vaders Kees en Sam Stuijffbergen (foto: Benno Ellerbroek)

Monumenten Tweede Wereldoorlog

Struikelstenen

In 2012 zijn op initiatief van de Joodse onderduikster Flory Polak en met steun van Comité 40-45 en de gemeente Hoorn op negen adressen in totaal zestien struikelstenen (Stolpersteine) in Hoorn geplaatst voor Joodse stadsgenoten die de Holocaust niet hebben overleefd.

De struikelstenen van de Duitse kunstenaar Gunther Demnig zijn gedenksteden voor tijdens de Tweede Wereldoorlog door de nazi's vermoorde mensen.

De afgelopen jaren zijn er op initiatief van particulieren én van het Comité 40-45 Hoorn vier nieuwe stenen bij gekomen: voor Arie Groot en voor de verzetsmannen Koos Poll, Abraham van den Berge en Wim Pommerel.

In 2025 werd voor Tweeboomlaan 74 een struikelsteen gelegd voor Abraham van den Berge. Hij en zijn vrouw Elisabeth boden onderdak aan Joodse onderduikers. Abraham moest zijn hulp met de dood bekopen.

Bij de arrestatie van Abraham werden ook de onderduikers Nathan en Esther Smit-Van Huiden gearresteerd.

(Foto: Hélène de Bruijn fotografie).

In 2026 wil het comité twee struikelstenen laten leggen voor het Joodse echtpaar Nathan en Esther en Smit-van Huiden voor de woning aan Tweeboomlaan 74, waar beiden tijdens de oorlog ondergedoken zaten. Op 10 februari 1944 werden ze gearresteerd. Vier weken later, op 7 maart 1944, zijn ze alle twee in de gaskamers van Auschwitz door de nazi's vermoord.

Met de stenen voor Esther en Nathan Smit komt het totaal aantal struikelstenen in Hoorn op 22.

Straatnamen

In september 2024 heeft het college van B en W op voorspraak van Comité 40-45 Hoorn negen straatnamen vastgesteld, waarmee in totaal veertien verzetslieden worden geëerd. Deze straatnamen komen in de nieuwe woonwijk aan het Pelmolenpad. Op verzoek van de gemeenteraad heeft de Commissie Naamgeving Openbare Ruimte vooral gekozen voor vrouwen uit de door het comité aangedragen lijst.

Knokploegleden Georges Trigallez en zijn vrouw Henny Schat worden geëerd met een Trigallezhof (foto: familie Trigallez).

Hoewel nog niet duidelijk is of voor de tweede fase van de wijk ook namen voor verzetslieden worden gekozen, hoopt het comité van wel.

Onder meer om die reden stelt het comité in 2026 een speciale werkgroep Historisch onderzoek in. Deze werkgroep gaat het bestuur van advies dienen over de mogelijk moeilijke keuzes die dan moeten worden gemaakt uit de lijst van kandidaten voor een straatnaam.

Recent heeft het bestuur daarvoor een notitie vastgesteld: *Hoe te handelen bij voordrachten voor of adviezen over straatnaamgeving van verzetslieden en WO2-monumenten/plaquettes in de gemeente Hoorn.*

De werkgroep zal ook adviseren over verzoeken van derden om in de gemeente Hoorn een straatnamen naar een verzetsman, - vrouw of -familie te vernoemen.

De plaatsing van de eerste straatnaamborden in de nieuwe wijk aan het Pelmolenpad vindt naar verwachting in 2026 plaats. Het comité organiseert in samenspraak met de gemeente rondom de plaatsing een ceremonie met nabestaanden.

Bij het straatnaambord voor verzetsman J.D. Poll ontbreekt een nadere aanduiding van wie hij was. We het gemeentebestuur verzoeken om deze omissie te corrigeren.

Kunstwerk

Comité 40-45 Hoorn heeft zich van het begin af aan gerealiseerd, dat er nooit genoeg straten zullen zijn om alle mannen en vrouwen in de gemeente Hoorn te kunnen eren, die een rol hebben gespeeld in het verzet.

Daarom heeft het comité er in de Commissie voor de Beeldende Kunst en bij de politiek samen met de Vereniging Oud Hoorn voor gepleit om in de nieuwe verzetsliedenwijk een kunstwerk te plaatsen. Dit kan worden voorzien van een QR-code die verwijst naar een digitale lijst van Hoornse verzetslieden en meer informatie (*zie ook: Communicatie*). Deze inspanningen gaan in 2026 onverminderd voort.

Onderhoud monumenten

Het comité streeft ernaar dat de oorlogsmonumenten in Hoorn er goed bijstaan. Bekladdingen, slechte schoonmaak en achterstallig onderhoud (veroudering) worden bij de gemeente gemeld of door het comité zelf aangepakt.

Speciale aandacht verdient het monument bij de Grote Kerk. Het comité zou graag wat meer kleur zien in de beplanting voor dit monument. In 2026 zal dit bij de gemeente worden aangekaart.

Communicatie

Met communicatie maken we onze activiteiten bekend bij een breed publiek via pers, eigen publicaties (flyers, posters, advertorials), website en sociale media. Kernactiviteiten van het communicatie- en pr-beleid zijn:

- ✓ het verder ontwikkelen en up to date houden van de website als hét informatieplatform over de Tweede Wereldoorlog in Hoorn
- ✓ het genereren van free publicity door het versturen van kant- en klare persberichten inclusief rechtevrij beeldmateriaal
- ✓ het opzetten en beheren van accounts van relevante sociale media
- ✓ het verzorgen van het jaarlijks programmaboekje rond 4 en 5 mei
- ✓ het verzorgen van nieuwsbrieven voor onze stakeholders en sponsors.
- ✓ vormgeving schriftelijke uitingen.

Website oorloginhoorn.nl

Recent is in het hoofdmenu een nieuw menu-item opgenomen: *Hoorn en WO2*, met als subrubrieken: *Verhalen* en *Verzetslieden*.

De rubriek Verhalen telt nu 34 verhalen. Het streven is om in 2026 ten minste drie nieuwe verhalen toe te voegen. De prioriteit ligt daarbij op verzetslieden die in Hoorn een straatnaam krijgen.

Daarnaast maken we in de rubriek Verzetslieden een begin met het aanleggen van een lijst van uit diverse bronnen bekende en onbekende verzetsmannen en -vrouwen.

App oorlog in Hoorn

Met de app Oorlog in Hoorn geven we op een aantrekkelijke manier informatie over onze monumenten aan een groot publiek. De speurtocht via deze app is niet alleen zeer geschikt voor educatieve doeleinden, maar ook als gezinsuitje. De recent toegevoegde rondwandeling langs zestien oorlogsmonumenten richt zich meer op volwassenen, maar is ook heel geschikt als activiteit voor het voortgezet onderwijs.

De wandeling is ook beschikbaar als luisterversie. Er is inmiddels een Engelse versie.

DIVERSE PROJECTEN

Samenwerking Blokker en Zwaag

In 2025 hebben kennismakingsgesprekken plaatsgevonden met de organisatoren van de Dodenherdenkingen in Zwaag en Blokker.

Onder meer is voorgesteld om meer samen op te trekken in de communicatie over 4 en 5 mei. We hebben de comités uitgenodigd om ook in Zwaag en Blokker vertellingen te organiseren in het kader van Open Joodse Huizen|Huizen van verzet.

Bevrijdingsvuurestafette

In de nacht van 4 op 5 mei komen lopers vanuit het hele land naar Wageningen, Stad der Bevrijding, om het Bevrijdingsvuur op te halen. Vervolgens brengen deze loopgroepen het vuur naar meer dan 200 gemeenten in Nederland. Het vuur symboliseert de bevrijding van Nederland, draagt bij aan de boodschap van vrede en vrijheid en is een belangrijk moment in de overgang van het herdenken op 4 mei en het vieren en koesteren van de verkregen vrijheid op 5 mei 1945. In 2023 deden er zo'n 1750 lopers mee, in 2024 stond de teller op maar liefst 2500 en in 2025 waren het er 5000.

Bevrijdingsvuurestafette 2024 vanuit Wageningen (foto: Wageningen 45- J. Lousberg)

In 2026 doet ook Atletiekvereniging Hollandia mee en is Hoorn voor het eerst deelnemer aan het evenement.

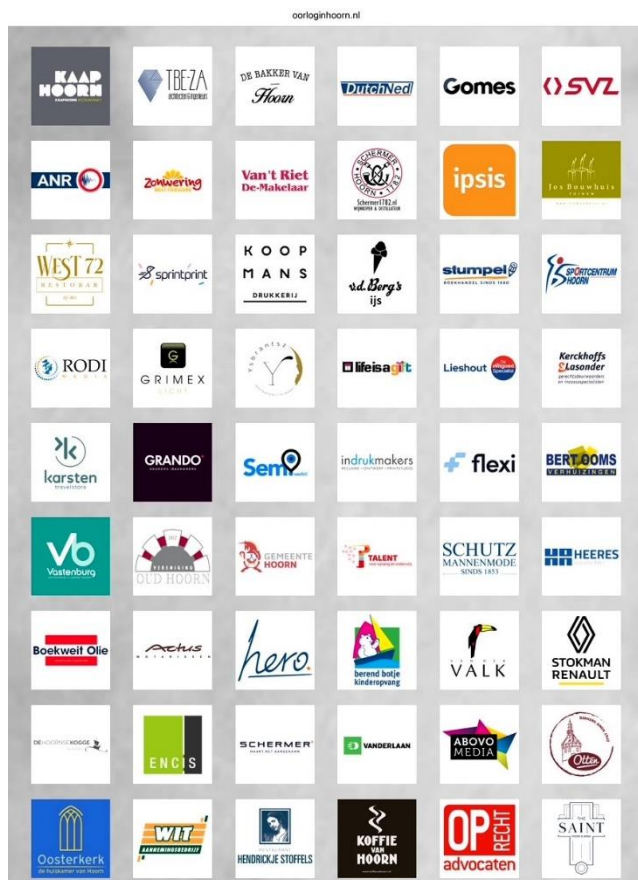
De verwachting is dat de lopers op 5 mei tussen 15.00 en 16.00 uur in Hoorn aankomen. Rond de aankomst wordt een ceremonie voorbereid, waaraan ook ons comité zal meewerken.

FINANCIERING EN SPONSORING

Stichting Het Hoorns Comité 1940-1945 staat sinds 1991 ingeschreven in de Kamer van Koophandel Hoorn onder nummer 41235794.

De stichting is een niet-winstbeogende stichting. Ze ontvangt voor haar activiteiten een subsidie van de gemeente Hoorn. Dankzij de bijdragen van sponsors en donateurs en fondsen kan het comité de hier eerdergenoemde activiteiten organiseren.

Op dit moment heeft het Comité 40-45 Hoorn bijna zestig sponsors en donateurs, waarvan een aantal zich voor vijf jaar aan onze organisatie heeft gecommitteerd.

In 2026 zullen wij ons inspannen om het aantal sponsoren minimaal op dit niveau te houden.

Nadrukkelijk willen we hier uitspreken dat sponsoring in natura voor ons van grote waarde is.

Onze stichting is door de Belastingdienst aangemerkt als ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling). Dit betekent dat donateurs en sponsoren hun bijdragen voor 100 procent van de belasting kunnen aftrekken, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan.

Bedrijven en organisaties die ons financieel of in natura steunen worden met hun logo vermeld op onze website en op de flyer die ieder jaar wordt gemaakt met ons programma voor 4 mei en de dagen daaromheen.

HOORN, DECEMBER 2025